

2019-06-27
A 2019/01273/MRB

Arbetsmarknadsdepartementet

Statistiska centralbyrån
701 89 ÖREBRO

Uppdrag till Statistiska centralbyrån angående inkludering av transpersoner i enkäter och undersökningar

Regeringens beslut

Regeringen ger Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram ett stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar. I uppdraget ingår bl.a. att:

- Inhämta information från myndigheter, kommuner och landsting om behovet av stöd på området
- Genomföra en studie, inklusive tester av frågor, av designaspekter vid utformning av enkäter och undersökningar som inkluderar såväl binära som ickebinära transpersoner
- Ta fram exempel på när det kan vara relevant att inkludera en frågeställning om transexfarenhet samt hur den kan formuleras
- Lämna förslag på hur stödet kan spridas, förvaltas och vid behov uppdateras

Uppdraget ska utföras i dialog med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), RFSL, Jämställdhetsmyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och andra berörda aktörer.

SCB får för uppdragets genomförande 2019 använda 300 000 kr. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati, anslagsposten 14. Medlen utbetalas i förskott efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den

1 november 2019. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast i samband med slutredovisningen den 1 juni 2020.

En redovisning av uppdraget och en ekonomisk redovisning av använda medel ska lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 1 juni 2020.

Den totala kostnaden för att genomföra uppdraget beräknas till 600 000 kronor och ska finansieras från utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslaget 6.1 Allmänna val och demokrati, anslagsposten 14. Beslut om det aktuella anslaget för 2020 fattas genom riksdagens beslut om budgetpropositionen.

Skälen för regeringens beslut

Den 27 november 2017 överlämnades betänkandet Transpersoner i Sverige – Förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor (SOU 2017:92). Ett av förslagen i betänkandet är att SCB ges i uppdrag att ta fram ett stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar.

I enkäter och undersökningar förekommer inte sällan en fråga om vilket kön respondenten har. Vissa krav på könsuppdelad statistik framgår av förordning, t.ex. förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Syftet med sådana frågor är ofta att kunna beakta könsskillnader i analysen och att bidra till ett jämställdhetsarbete. Det är dock ovanligt att det tydliggörs vilken aspekt av kön som avses (juridiskt kön, könsidentitet eller könsuttryck).

Många ickebinära personer beskriver hur den binära tvåkönsnormen osynliggör deras existens. På senare år har medvetenheten om att det finns personer som inte kan eller vill definiera sig som kvinna eller man ökat, vilket i viss mån återspeglas i enkäters utformning och en vilja att beakta kön på ett inkluderande sätt. Samtidigt kan det vara svårt att avgöra när det är lämpligt att ha fler svarsalternativ än två vad gäller frågor om kön och hur dessa ska vara utformade. Frågor om kön behöver formuleras så att såväl arbetet för jämställdhet som ett transinkluderande arbete möjliggörs.

Ibland är det önskvärt att i en undersökning ta reda på om respondenterna är transidentifierade eller har transerfarenhet. Frågan om kön bör i sådana fall kompletteras med en fråga om det. Detta på grund av att binära

transpersoner ofta anger man eller kvinna som svar på frågan om kön eftersom det är så de primärt definierar sig.

Flera aktörer, bl.a. SKL och RFSL, har påtalat att det finns ett behov av stöd gällande dessa frågor i kommuner och landsting, liksom på statliga myndigheter. Bland annat betonas vikten av att ha tänkt igenom vilken aspekt av kön (juridiskt kön, könsidentitet eller könsuttryck) det är som ska belysas i undersökningen och ställa frågan utifrån detta. Även SCB har märkt ett ökat intresse för frågan och ett behov av stöd.

Regeringen anser därför att SCB, som ansvarar för officiell statistik och för annan statlig statistik, bör ges medel för att ta fram stödmaterial för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och ickebinära transpersoner i enkäter och undersökningar.

På regeringens vägnar

Åsa Lindhagen

Moa Östberg

Kopia till

Statsrådsberedningen

Socialdepartementet

Finansdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet

Diskrimineringsombudsmannen

Folkhälsomyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten

Kammarkollegiet

Socialstyrelsen

RFSL

Sveriges Kommuner och Landsting